
Kerkblad van de Remonstrantse en Doopsgezinde gemeenten in Den Haag en omstreken

Symbolen in de kerk

Doopsgezinden en remonstranten lijken niet veel te doen aan symboliek, als je uitgaat van de kerkinrichting; het gesproken woord staat centraal.

Hierover spraken wij op een koffieochtend van Scheveningen, Statenkwartier, Duinoord/Vredespaleis toen doopsgezinden en remonstranten in de H. St. Antonius Abtkerk aan de Scheveningseweg op bezoek gingen. Iedereen genoot van de prachtige mozaïeken. Maar voor het geloof deed maar een enkeling inspiratie op van de kunstwerken. Als je in de kerk komt, gaat het om het woord dat je hoort, zei men. Al die kunstwerken leiden daarvan af.

Al pratende bleek dat enige symboliek in de inrichting toch beleefd wordt als iets wat bijdraagt aan de sfeer van een kerkgebouw. Bijvoorbeeld, iemand vertelde van een kerk waar een tafereel in een raam als onmisbaar werd beleefd in het bepalen van de sfeer; het gaf warmte. Een kaars of kaarsen zijn nu vanzelfsprekend in zowel doopsgezinde als remonstrantse kerken. Wij kunnen ze niet meer missen. Altijd versiert een bos bloemen de kerk. De mensen die deze bloemen schikken, hebben er vaak duidelijke gedachten bij over wat ze ermee willen uitdrukken. In beide kerken staan kan, beker en schaal als symbolen van de avondmaalsviering iedere zondag op tafel of in een nis.

Bij de remonstranten is ook het doopfont aanwezig, en voor in de kerk heeft men een kruis laten metselen in de muur. In de remonstrantse kerk wordt de kleur van het kerkelijke jaar aangegeven in het kanselkleed, dat versierd is met bijpassende objecten. In de Paleisstraat ligt er weer een oude bijbel uit de 18de eeuw open op de kansel en in de hal wordt de doperse martelaarsspiegel van 1685 tentoongesteld in een vitrine. Uit die boeken lezen wij niet: wij nemen een andere vertaling erbij als wij uit de bijbel lezen en als wij ons willen verdiepen in de martelaren lenen wij iets uit een bibliotheek. Zij zijn er dus eigenlijk als symbolen. De open bijbel staat voor de gedachte dat wij altijd willen luisteren naar wat God ons te zeggen heeft; de verhoren, brieven en getuigenissen van de martelaren herinneren ons aan de prijs die onze geestelijke voorouders bereid waren te betalen voor de geloofsvrijheid. Dan is er nog de zuil met de tekst van de laatste preek van de verzetsdominee Albert Keuter: een symbool voor de moed die nodig is om in de wereld trouw te blijven aan God. Ik zal nog wel wat symbolen hebben gemist in mijn opsomming.

Symbolen kunnen soms uitdrukking geven aan gevoelens waarvoor geen woorden zijn. Ik stak eens in een katholieke kerk ergens in de wereld een kaars aan voor iemand die me lief was en in onoplosbare moeilijkheden zat. Concreet loste de kaars niets op, maar ik voelde deze daad als

een gebed waar ik hoop uit putte. God zou deze mens niet verlaten maar erbij zijn met de vreugde en vrede van zijn aanwezigheid. Ik merkte dat ik bij het concreet aansteken van de kaars veel meer bij deze mens was in mijn gedachten, dan wanneer ik in woorden probeerde te formuleren waar ik mee zat. Ik wist zeker dat ik met het aansteken van de kaars iets goeds had gedaan voor degene waar het om ging; maar het was een vrije uiting van gevoelens, niet opgelegd. Misschien zit daar de kern van het protest van doopsgezinden en remonstranten tegen al die symbolische objecten. Wanneer ze opgelegd worden, leven ze bij ons niet.

ds Lydia Penner

Doopsgezinde Gemeente

Paleisstraat 8, 2514 JA Den Haag;
telefoon 070 - 360 57 11.
E-mail: doopsgezind.dh@hetnet.nl
website:www.dgdenhaag.nl
Openingstijden van de administratie
di t/m vr van 9.00 tot 12.00 uur
Giro: 137890
ABN-AMRO rek.nr.:51 39 41 185
Giro Commissie Hulpbetoon: 295263

Remonstrantse Gemeente

Laan van Meerdervoort 955
2564 AJ Den Haag;
telefoon 070 - 325 07 79
telefax 070 - 368 56 24
E-mail: remondenhaag@hetnet.nl
Website: www.remonstranten.org/den
haag
Openingstijden van de administratie
ma t/m vr van 9.00 tot 13.00 uur
Giro: 6397
Fortis bank rek.nr.: 82 25 36 994
Giro Diaconale Commissie: 155420

Redactie

Paul de Kieffe, Nigel Lamb, Lydia Pen-
ner, Catelien Slis-van den Berge,
Joke Tupan-Kaiser, Regine
Verhoeven- Grube, Louky Welther van
Eeden, Coos Wentholt (red.secr.)

Typewerk: Margo Venema-van Doorn

lay-out: Christine Esfahani-Redeker

Druk: Van Driel, Rotterdam

Kopij kan gestuurd worden naar:

Laan van Meerdervoort 955
2564 AJ Den Haag

Opplage: 1.500 exemplaren

Versijnt 11 maal per jaar

Sluitingsdatum kopij

meinummer:

10 april 2005

Van de kerkenraden

Do-kerkeraad

24 februari

**Op 24 februari vond een
openbare
kerkeraadsvergadering plaats.**

Naast de reguliere agendapunten is uitgebreid stilgestaan bij het thema: hoe gaan we om met nieuwe mensen? Br. Bijster liet zien dat er in feite twee categorieën zijn: doopsgezinden die met attestatie overkomen en mensen van buiten het doopsgezinde, al dan niet kerkelijk. Naast deze twee groepen zijn er ook drie fases of manieren waarop er contact is met de gemeente: het eerste contact; het verstrekken van informatie; het betrekken bij activiteiten van de gemeente. Deze twee indelingen gecombineerd leverde 6 gesprekspunten op. Bij de bespreking werd ook gebruik gemaakt van de ervaringen in andere gemeenten. Uit de discussie die ontstond kwam een aantal grote lijnen naar voren. Het leggen van eerste contact is bij overkomende doopsgezinden meestal afhankelijk van de rolopvatting van de predikant. Immers, ook een wijksecretaris of kerkenraadslid zou het eerste contact kunnen leggen. In onze gemeente doet de predikant dat en die rol wordt door de meesten als een natuurlijke gezien. Het is zaak om voorzichtig om te gaan met mensen die nieuw zijn; al te enthousiaste begroetingen en de wil om deze mensen gelijk te willen inschakelen stoot eerder af dan dat het aantrekt. Mensen willen graag eerst kennismaken en in hun eigen tempo 'ingroeien' in de gemeente. Wel zou er meer aandacht besteed kunnen worden aan het feit dat er nieuwe leden of belangstellenden zijn.

Bijvoorbeeld via een berichtje in Kredo, of tijdens een kerkdienst. Voor het eerste contact bij de kerkdiensten is er nu een comité van ontvangst, dat, samen met de kerkeraad, zorgt voor de eerste opvang. De aanwezige leden benadrukten dat dit ook een taak is van alle aanwezige leden! En daarbij geldt ook: een gesprek is beter dan een folder of de laatste Kredo.

Ook werd kort stilgestaan bij de wijze waarop we nieuwe mensen willen betrekken, in het bijzonder het verschil tussen lid en belangstellende. De vorm van belangstellend lid vervult een belangrijke functie voor mensen die de stap naar belijdenis en doop nog niet kunnen zetten. De gedeelde opvatting op deze avond was echter wel dat de gemeente bestaat bij de gratie van leden. Het belangstellend lid zijn is dus een prima vorm, maar als dat al enige tijd het geval is, zou een nader gesprek door de kerkeraad of predikant wel op zijn plaats zijn.

Menno Meihuizen

INHOUD

Van de Kerkenraden	2/3
Liturgie/Van de predikant	3/5
Uytenbogaert	5/6
Diaconieën	6/7
DoReMini	8/9
Mondiaal Samenleven	10/11
Boekbespreking/Boekerijen	10/11
Diverse Berichten	11/12
Uit de oecumene	12/13
Personalia	13
Rondom de Zondag	13
Agenda	1415

Een geslaagde gemeente-avond over het avondmaal

Op 9 maart vond een geslaagde gemeenteavond (Do) plaats over het avondmaal

Vooraf dankzij een grondige voorbereiding door een uit Isa Wolf, Coos Wentholt en Berend van der Veen bestaande werkgroep lukte het om diepgaand en in een prettige sfeer met elkaar over dit moeilijke onderwerp van gedachten te wisselen. Na degelijke inleidingen van de leden van de werkgroep gingen de bijna 50 aanwezigen in drie groepen uiteen. Daar boog men zich over twee vragen: die van de eigen beleving van de betekenis van het avondmaal en vervolgens die van de viering als zodanig. Daarna werd er plenair verslag uitgebracht.

Hoewel er uiteraard de nodige accentverschillen waren, viel op enkele punten ook een opmerkelijke consensus te bespeuren. Algemeen was het gevoelen dat het Avondmaal gericht moet zijn op het vieren van de verbondenheid met elkaar en met Jezus. Dit omvat voor sommigen ook het element van gedachtenis. Voor anderen staat het drie-enigheid vieren echter voorop, daaronder begrepen het in het reine komen met diegenen met wie men spanningen en conflicten heeft ("grote verzoendag"). Over de viering zelf bestond eenstemmigheid over de wijze van nodigen. Er bestond een sterke voorkeur voor een open nodigingsbeleid. De precieze formulering zal echter nog de nodige zorg vragen. Tot slot waren er tal van suggesties over onder andere het aantal keren dat er avondmaal moet worden gehouden, de vraag of daarnaast agapè-vieringen moeten plaatsvinden, de opstelling en de wijze van uitdelen.

Over dit alles zal nadere formele besluitvorming plaatsvinden op de komende ledenvergadering. Daaraan voorafgaand zal een bundel verschijnen met daarin de gehouden inleidingen en korte verslagen van de deelsessies.

Meine Henk Klijnsma

Re-kerkenraad 10 februari 2005

Mededelingen:

Mw Spijker deelt namens de Diaconale Commissie mede dat:

- de 2^e collecte op de tweede zondag van de maand vanaf juli voor de Diaconie is bestemd;
- de 2e collecte op de tweede zondag in april, mei en juni is bestemd voor Roemenië: 'Mens zijn voor de mensen'.
- de derde collecte, voor een bijzonder doel, zal per 1 juli driemaandelijks worden vastgesteld.
- Ds Philipp meldt dat het hoofdthema van zijn studieverlof zal zijn: zingeving en werk, m.n. burn out en zinvol ouder worden.
- Het 10-jarig bestaan van het Uytendogaertcentrum wordt gevierd op 3 april a.s., aansluitend aan de dienst van woord, beeld en klank. Het wordt een gemeenteactiviteit met een hapje en een drankje.
- De Diaconale Commissie heeft na overleg met Do besloten de jaarlijkse vervaardiging en bezorging van de kerststukjes in eigen hand te houden. De kerkenraad gaat hiermee akkoord.
- Dhr Van Laar meldt namens het H.G.K. dat er grote behoefte blijkt te bestaan om het Aandachtscentrum open te houden.
- Er zijn aanmaningen verzonden aan diverse leden/vrienden voor betaling van de jaarlijkse

bijdrage.

- Er komen klachten van mensen dat er te vaak avondmaalsdiensten zouden zijn. Er wordt meegedeeld dat er maximaal 6 avondmaalsdiensten per jaar zijn. Ds Philipp merkt op dat er wordt gewerkt aan het duidelijker maken van de verschillende vormen van deze diensten.
- Op palmzondag worden de nieuwe leden en vrienden verwelkomd en er zijn tevens activiteiten voor de kinderen. Teruggeblikt wordt op:
 - de mooie bijdrage van het Hoeksteenkoor in de dienst van 30 januari;
 - het koffieconcert van Hans Jacobi dat ruim € 200,- opbracht, bestemd voor slachtoffers van de tsunami;
 - het baart ds Goud zorgen dat in de Broederschap van al die reacties op de proeve van belijden alleen maar een project van discussie is gemaakt. De voorzitter vindt het positief dat mensen reageren, het duidt erop dat de zaak in beweging is.

F.J. Spijker-Lagerwey,
secretaris

Wat geloven wij eigenlijk?

Dit seizoen wordt in de Remonstrantse kerken gesproken over de geloofsbelijdenissen.

Voor belangstellenden heeft de kerkenraad besloten om over dit onderwerp een kort extra programma te organiseren. In een drietal middagen of avonden zal het onderwerp zijn: 'Belijdenis in het algemeen, waarom bestaat er een belijdenis, de persoonlijke belijdenis die in de Remonstrantse Broederschap bestaat en de beginselverklaring'. In de maanden maart, april en mei

vindt steeds één bijeenkomst plaats.

De volgende data zijn gepland (middag en avond):

19 april o.l.v. ds Rob Esveld

10 mei o.l.v. ds Johan Goud

24 mei o.l.v. dr Han Adriaanse (onder voorbehoud).

Wanneer u belangstelling heeft voor deze bijeenkomsten verzoeken wij u contact op te nemen met de administratie en uw voorkeur voor middag of avond aan te geven. Het Bureau is telefonisch bereikbaar via 070 325 07 79 of via de pagina 'contact' van de website van onze gemeente: www.re-monstranten.org/denhaag
Op 7 juni vindt tenslotte de afsluitende avond plaats waar alle gesprekskringen samenkomen.

Raymond Fokkens

Van de predikant

Een droevige lach om elk systeem

Nu we het tienjarig bestaan van het Uytendogaertcentrum vieren, wil ik deze rubriek graag een keer besteden aan dit belangrijke onderdeel van mijn werk.

Een volledig overzicht over die tien jaar (onder de titel 'Spiritualiteit en cultuur') is op het bureau te verkrijgen. Op dit moment ben ik nog vol van het minisymposium van 13 maart. Het thema luidde: 'De prijs en de waarde van vrijzinnigheid'.

Over de prijs werd indrukwekkend gesproken door de vrijzinnige moslim prof Aboe Zaïd – een kleine, bescheiden man, groot van geest. In het Egypte van de negentiger jaren werd hij vanwege zijn religieuze inzichten

gerechtelijk vervolgd. Die lijdensweg eindigde als volgt: "In hoger beroep werd Abu-Zayd gescheiden van zijn vrouw. Als overweging werd onder andere genoemd, dat Abu-Zayd het bestaan van engelen en duivels, waarnaar in de Koran expliciet wordt verwezen, loochende. Ook had hij bepaalde Koran-voorstellen van hemel en hel als mythisch bestempeld en de tekst van de heilige Koran als menselijk beschreven en mensen ertoe opgeroepen om hun verstand te gebruiken en zo de begrippen die uit een letterlijke lezing van de Koran waren ontsproten, te vervangen door moderne, meer menselijke en progressieve begrippen. Deze uitspraak in hoger beroep werd enige maanden daarna door het Hooggerechtshof bevestigd. De scheiding werd voltrokken. Abu-Zayd en zijn vrouw moesten hun land verlaten, en daarmee hun studenten en collega's. Dat was de prijs die betaald moest worden." (geciteerd uit de door symposium-voorzitter H.J. Adriaanse vertaalde en samengevatte toespraak van Aboe Zaïd). In 2002 werd hem de Freedom of Worship Award toegekend.

Rabbiijn Soetendorp memoreerde ook kort de prijs die hij in joodse kring soms voor zijn liberale, matigende inbreng moet betalen. Maar in zijn voordracht kwam vooral de grote waarde van liberaliteit en vrijzinnigheid naar voren. Hij onderstreepte het belang van dialoog tussen de wereldgodsdiensten – op dit moment bovenal die tussen jodendom en islam – en de noodzaak om gezamenlijk lessen voor de toekomst te trekken: een eind te maken aan de wereldwijde armoede, een fatsoenlijke wereld te creëren en het behoud van de aarde te dienen. Samen met

anderen ontwierp hij het 'Earth Charter'; binnenkort zullen hij en een vooraanstaande moslim een internationale Vredesprijs ontvangen.

Het spreekt vanzelf dat mijn eigen inbreng, die van die van een vrijzinnig christen in het liberale Nederland, bescheiden moest blijven. Ik haal hier aan hoe ik mijn 'karakteristiek van vrijzinnig christendom' begon: "Bladerend door de lekedichtjes van de remonstrantse dichter De Genestet stuitte ik op een gedicht dat hij in zijn laatste levensjaar schreef. Het kritiseert de vrijzinnige zekerheid van een hooggeleerde beschouwing: 'Mensenvrijheid, Godsbestuur, / De orde en de wijsheid der natuur, / Goed en kwaad, het doel van 't leven... / Hij zette alles wonderbaar / Uit elkaar en in elkaar.' Het slot van dat gedicht gaat als volgt: 'En ik dacht, wie 't kwalijk neem': / Wijsheid moog ten hemel streven, - / 't Schijnt me, of 't raadselvolle leven / Droevig lacht met elk systeem!" Die slotregels troffen me en brachten me tot deze relativerende opmerking vooraf. Er is een tegenstelling die fundamenteeler is dan die tussen orthodox en vrijzinnig. Die fundamenteelere tegenstelling duidt De Genestet hier aan met de woorden: ' 't Schijnt me, of 't raadselvolle leven / Droevig lacht met elk systeem.' Het is de tegenstelling tussen zekerheid – van orthodoxe of van vrijzinnige makelij, dat maakt niet uit – en echte openheid, tussen de globale visie en de zorg voor de andere mens, tussen het systeem en het raadselvolle leven. Die droevige lach van het raadselvolle leven wil ik hier vooropstellen.

ds Johan Goud

Studieverlof ds R.F. Philipp van april t/m juni 2005

'De Broederschap bevordert op passende wijze de beoefening der theologische wetenschap door de predikanten.'

Zo staat het in de kerkorde van de Remonstrantse Broederschap (1989) én manier om deze uitbreiding of verdieping van kennis te bevorderen is het zogenaamde 'studieverlof' waar een predikant na een bepaald aantal jaren 'recht' op heeft. Het is gebruikelijk dat een predikant achteraf verslag doet van zijn studie, maar vanwege de grote belangstelling voor de inhoudelijke invulling van mijn eerste studieverlof uit de gemeente wil ik u nu alvast vertellen waar ik van plan ben me in de komende drie maanden mee bezig te houden:

Thema: 'Zingeving en werk'.
"Zo besepte ik dat het voor de mens nog het beste is om te genieten van zijn werk." (Prediker 3,22a) – Hoe ermee omgaan als dit genieten van het werk niet meer mogelijk is?

Een predikant die 'met studieverlof' is, is vrijgesteld van de andere werkzaamheden die anders zijn week vullen. Dat betekent dat ik niet voor zal gaan in een dienst of reguliere huisbezoeken af zal leggen tijdens die periode.

In het algemeen geldt echter dat in ernstige situaties (ernstige ziekte of overlijden) wel een beroep op mij gedaan kan worden; is dit op dat moment niet mogelijk: voor alle overige pastorale contacten staat het de leden en vrienden van mijn wijken vrij om één van de collegae (predikanten en PDM) naar eigen keuze zelf te benaderen.

ds Reinhold Philipp

Uytenbogaert

Spiritualiteit en cultuur, tien jaar Uytenbogaert

Bijeenkomst op 3 april.

'Spiritualiteit en cultuur', om die verbinding gaat het in de activiteiten die het door de Remonstrantse Gemeente opgerichte 'Uytenbogaertcentrum' vanaf 1995 organiseert. In maart vond in verband met dit kleine jubileum het minisymposium 'De prijs en de waarde van vrijzinnigheid' plaats, waar prof Aboe Zaïd, rabbijn Soetendorp en dr Johan Goud vanuit hun uiteenlopende achtergronden over dit thema discussieerden. Een activiteit die geheel in de geest was van wat in 1995 als doelstelling werd geformuleerd:

Sterker dan ooit leeft bij velen de behoefte aan bezinning en verdieping. De cultuur in ons land heeft vanaf de zestiger jaren in het

teken gestaan van emancipatie en bevrijding: uit de verzuiling, uit een benepen moraal, uit beknellend geachte kerkelijke en maatschappelijke verbanden.

Meer en meer ontdekte men dat met het waswater ook de nodige kinderen zoek zijn geraakt. Dat we vrij en individueel zijn, is terecht onomstreden. Maar hoe gaan we verder en wat kan ons met anderen verbinden?

De programma's van het Uytenbogaertcentrum voor religie en cultuur willen het zoeken naar een antwoord op deze vragen ondersteunen. In de keuze en aanpak van thema's zal het zo veelzijdig zijn als mogelijk is:

politieke en maatschappelijke problemen, morele kwesties, ontwikkelingen in de literatuur, de muziek en de beeldende kunst.

Het centrum is genoemd naar de man die in 1619 de remonstrantse broederschap stichtte en die de eerste remonstrantse predikant in Den Haag was. Hij stond aan het begin van een kleine traditie die het christelijk geloof vertolkte in een humanistische geest van vrijheid en tolerantie.

Een volledig overzicht van wat in deze tien jaar door het Uytenbogaertcentrum werd aangeboden, is in brochure-vorm bij de administratie (tel. 325 07 79) verkrijgbaar.

Op zondag 3 april zullen we, na de dienst van woord, beeld en klank (rondom het thema van de expositie in het Gemeentemuseum: *Vincent van Gogh in Den Haag*), stilstaan bij het overkoepelend thema 'Spiritualiteit en cultuur'.

Er wordt o.a. gesproken door de dichteres en NRC-redacteur **Marjoleine de Vos**, er is muziek en er zijn pauzes om elkaar te

ontmoeten, iets te eten en iets te drinken.

De bijeenkomst wordt afgesloten om 14.00 uur.

Iedereen is zeer van harte welkom. Meldt u zich even aan (bij het bureau: 325 07 79)?

Lezing filosofie: zelfarticulatie en erkenning prof. Hans Alma

'Waarachtigheid' is het thema van de filosofische avonden in dit seizoen.

Een begrip dat met 'waarheid' te

maken heeft, maar vooral slaat op de manier waarop we daarmee omgaan. Op voorafgaande avonden hebben we o.a. teksten besproken van Cornelis Verhoeven, Nietzsche en Freud. Op maandag **4 april** wordt een lezing gehouden door prof. dr Hans Alma, over het thema 'Zelfarticulatie en erkenning'. Wat kunnen we vanuit het gezichtspunt van de psycholoog zeggen over het ideaal van waarachtigheid? In hoeverre zijn we ook in godsdienstig opzicht afhankelijk van erkenning door anderen en wat betekent dat? Hans Alma is hoogleraar psychologie en zingeving aan de Universiteit voor Humanistiek te Utrecht. Ze schreef over godsdienstige vorming van jongeren, over kunst en religie, en over tal van andere onderwerpen. Plaats en tijd: Re-kerk, 20.00 uur. Entree: € 5,- (Ooievaarspas € 2,50) of Passe-partout.

**Wij geloven - wat geloven wij?
Debat tussen Th.M. van Leeuwen en G.C.den Hertog
Wat geloof ik? Wat zou ik kunnen 'belijden' en wat is dat eigenlijk?**

Wat bedoelen we met het woord God? En welke betekenis heeft de figuur van Christus voor ons? Hoe verhoudt het remonstrants belijden – ook dat van de pas geformuleerde proeve - zich ten opzichte van het belijden in de grote kerkelijke tradities? Deze vragen komen aan de orde in een reeks debatten. In januari gingen de theologen Adriaanse en Houtepen met elkaar in gesprek, in februari de theologen Goud en Brinkman.

Op woensdag **6 april** wordt deze boeiende reeks voortgezet door prof.dr Marius van Leeuwen die in *Wij geloven – wat geloven wij?* het hoofdstuk over Christus schreef, en hoogleraar is van het Remonstrants Seminarium te Leiden. Zijn gesprekspartner is prof.dr G.C.den Hertog, ethicus en rector van de Theologische Universiteit van de Christelijk-Gereformeerde Kerken te Apeldoorn.

Plaats: Re-kerk,
Tijd: woensdag 6 april, 20.00 uur.

**Op zoek naar jezelf:
eerlijkheid in brieven
uit de gevangenis**

'Wie ben ik eigenlijk?' 'Wat geloof ik eigenlijk?'

Vragen als deze dringen zich aan ons op in situaties waarin we op onszelf zijn teruggeworpen en we gedwongen zijn op zoek te gaan naar wat ons nu écht staande en gaande houdt. In die situatie bevonden zich Dietrich Bonhoeffer, Ety Hillesum en Vaclav Havel. Zij werden door nazi's of door communisten van hun vrijheid (en in twee van de drie gevallen van hun leven)

berooft en schreven brieven over wat hen in die situatie bezig hield. Hun getuigenissen en brieven worden gelezen en besproken in deze gesprekskring. De leiding is in handen van dr Johan Goud en de remonstrantse gevangenispredikant drs René Schreuder.

Data: de dinsdagavonden (20.00 uur) 12 en 26 april, 3, 17 en 31 mei, en 14 juni. Een themadienst op zondag 26 juni zal deze reeks van bijeenkomsten afsluiten. Aanmelding bij het bureau, tel. 325 07 79.

ds Johan Goud

Diaconieën

**Opbrengsten collectes
Doopsgezinde Gemeente
2004**

1° helft 2004: De Compaan,
Den Haag € 1.598,38
2° helft 2004: Matoekoe,
Suriname € 1.699,41

**2e zondag van de maand
collectes:**

Januari: IKW, Den Haag € 124,17
Februari: IKW, Den Haag € 133,02
Maart: St. Paradijsvogel,
Damwoude € 91,50
April: St. Paradijsvogel,
Damwoude € 202,28
Mei: Ver. Trefferssoos Don Bosco,
Rijswijk € 148,72
Juni: Ver. Trefferssoos Don Bosco,
Rijswijk € 118,21
Juli: St. L'accolade, Oosterbeek
€ 69,24
Augustus: St. L'accolade,
Oosterbeek € 70,97
(totaal St. L'accolade afgerond
naar € 200,-)

September: Voedselbank, Den Haag	€ 188,93
Oktober: Voedselbank, Den Haag	€ 116,23
November: Voedselbank, Den Haag	€ 115,14
December: Voedselbank, Den Haag	€ 98,62
Totaal	€ 1.536,82

G.Z.V. Daniëls
h.t. penningmeester Commissie
voor Hulpbetoon DG

**DoRe collecte 2^e zondag
in april, mei en juni 2005**
In deze periode zal in beide
kerken gecollecteerd worden
voor de Stichting Mens Zijn
Voor De Mensen.

Deze stichting is in maart 1991
opgericht en heeft als doelstelling:
het bijeenbrengen van gelden en
goederen ten behoeve van
instellingen die werkzaam zijn op
het gebied van de kinder-,
gehandicapten- en/of
bejaardenhulp in Roemenië. Ook
heeft de stichting tot doel
informatie te verstrekken over de
sociaal-maatschappelijke situatie
in Roemenië en de gevolgen
daarvan voor de sociaal
zwakkeren.

Men zet zich o.a. in om de woon-,
leef- en verpleegomstandigheden
te verbeteren van de ongeveer
200 – voor een deel bedlegerige –
ouderen, die wonen in een woon-
en zorgcentrum in de stad Mislea.
De situatie daar is, zeker in
vergelijking met soortgelijke
huizen in het westen, nog van dien
aard dat financiële en materiële
ondersteuning bijzonder welkom
en zelfs hard nodig zijn.
In 2002 heeft de Stichting Mens
Zijn Voor De Mensen diverse
tegelpaden aangebracht rond het
zorgcentrum. Deze paden waren
noodzakelijk omdat het terrein zo

oneffen was dat de bewoners, die
gebruik moeten maken van een
rollator of een rolstoel, niet naar
buiten konden. Nu kan dat wel!
Het volgende project, waar ook de
opbrengst van onze collecten naar
toe zal gaan, is de aanschaf van
nieuwe verwarmingsketels. De
ketels in het zorgcentrum zijn
meer dan 60 jaar oud en hard
aan vervanging toe. Gemiddeld is
er per dag een tekort van 200 liter
warm water dat o.a. nodig is om
de bewoners te wassen.

Op 10 april komt mw L. Gaemers
van de Stichting Mens Zijn Voor
De Mensen een korte inleiding
houden in de kerkdienst in de
Remonstrantse kerk en op 8 mei in
de Doopsgezinde kerk. Mocht U
de collecten in de kerken missen
en zou U toch een financiële
bijdrage aan dit mooie doel willen
geven, dan kunt U dit doen door
een storting op het rekeningnr.
620 67 78 t.n.v. de Stichting Mens
Zijn Voor De Mensen in Leid-
schendam.

Laten we deze mensen niet in de
kou laten staan en voor een
mooie opbrengst van de collecten
zorgen!

de Diaconale Commissie en
Hulpbetoon,
Madeleine Overhoff-Cohen
Tervaert

Bustocht op 3 mei 2005
Op dinsdag 3 mei organiseert
de Remonstrantse Gemeente
weer een bustocht voor leden
en vrienden.

Dit jaar gaan we allereerst naar
Utrecht waar we het museum 'Van
speeldoos tot pierement' zullen
bezoeken.
De lunch nuttigen we in het stads-
kasteel 'Oudaen'.
's Middags bezoeken we de
Geertekerk in Utrecht, waar we de
thee zullen gebruiken.

Iedereen die het leuk vindt om
mee te gaan wordt van harte
uitgenodigd zich op te geven.
Vertrektijd 9.30 uur vanaf de
Remonstrantse kerk. We hopen ca
17.00 uur weer terug te zijn.
De bijdrage die wij u voor deze
dag vragen is € 25,- of naar
draagkracht.

Opgave bij de administratie van
de kerk, tel. 325 07 79.
Uw bijdrage kunt u overmaken op
giro 155420 t.n.v. de Diaconale
Commissie onder vermelding van
'bustocht'. Er kunnen niet meer
dan 50 mensen mee vanwege de
buscapaciteit.
We hopen een boeiende en
gezellige dag met elkaar te
hebben.

de Diaconale Commissie
Henny Rijdsdijk

Dinsdagmiddaginloop
12 april, 14.00-16.00 uur

**Dit keer komt er een
spreekster, mevrouw Coby
Swank, die een eigen visie op
het werk van de graficus M.C.
Escher ontwikkeld heeft!**

Ik laat haar zelf aan het woord
om zich voor te stellen:
"Op 12 april om 14.00 uur wil ik
u graag vertellen over het leven en
werk van M.C. Escher. Ik ben
Coby Swank, sinds 2002
werkzaam als
activiteitenbegeleider
/organisator in Deo Gratias, een
instelling voor ouderen.
Ik ben geboren in Naaldwijk, ging
naar school in Den Haag en
woonde achtereenvolgens in Den
Haag, Bramsche (Duitsland) en
momenteel in Leidschendam. Ik
ben moeder van drie dochters.
Mijn hobby's zijn lezen, klassieke
muziek beluisteren en schilderen.
Ik ben van huis uit Nederlands
Hervormd en ik interesseer mij

voor alles wat met religie, kunst en spiritualiteit te maken heeft. Ik volgde diverse workshops over het begeleiden van groepen, maakte deel uit van werkgroepen, nam deel aan facilitatorstrainingen en gaf een serie studiebijeenkomsten in het Spiritueel Centrum Solvitae. Toen ik vijftien jaar was, werd er een overzichtstentoonstelling van het werk van M.C. Escher ingericht. Dat maakte grote indruk op mij en ik ging mij uit liefhebberij verdiepen in de achtergrond van zijn werk. Ik ontwikkelde daarover een eigen visie en daar wil ik u graag deelgenoot van maken. Graag tot ziens op 12 april in de Remonstrantse Kerk, Laan van Meerdervoort 955".

Margreet Jonkers

Mondiaal Samenleven

Amnesty International

Schrijven voor gevangenen en verdwenen mensen.

Op maandag 11 april vindt van 10.00 tot 12.00 uur de schrijfochtend plaats in de Doopsgezinde kerk, Paleisstraat 8. We schrijven dan aan autoriteiten in Saoedi Arabië, de Verenigde Staten van Amerika en Jemen. In dit laatste land werd Abdul Karim al-Khaiwani, hoofdredacteur van al-Shura, de krant van de oppositiepartij 'Union of Popular Forces', in september 2004 tot een jaar gevangenisstraf veroordeeld. De krant werd voor een half jaar gesloten. Amnesty International beschouwt hem als een gewetensgevangene. Karim al-Khaiwani werd naar verluidt gearresteerd wegens zijn steun aan de onlangs overleden

Dr al-Din al-Huthi, een van de Zaidi gemeen-
testy is bezorgd over
dat Karim al-Khaiwani is
geslagen door andere gevan-
genen en roept de autoriteiten op
te garanderen dat hij beschermd
wordt tegen verder geweld.
Er zijn voorbeeldbrieven
aanwezig.

Eta Simon Thomas

Cultuur

Tentoonstelling 'De Haagse School en de jonge Van Gogh'

Op zondag 3 april is de dienst van woord, beeld en klank gewijd aan de jonge Vincent van Gogh en de tijd die hij in Den Haag doorbracht.

Het lijkt de Culturele Commissie daarom een goed idee een bezoek te organiseren naar de bovengenoemde tentoonstelling in het Gemeentemuseum.

Op **zaterdag 16 april** om 11.30 uur verzamelen wij in de hal van het museum. Als inleiding op de expositie is er een film: 'In de voetsporen van Van Gogh', die ca. 15 minuten duurt. Daarna kan men op eigen gelegenheid rondkijken.

Op de expositie is te zien dat Vincent zijn wortels in Den Haag heeft, bij de schilders van de Haagse School. De periode dat hij in Den Haag leeft en werkt - van eind 1881 tot september 1883 - zijn enorm belangrijk geweest voor zijn kunstenaarschap. Hier ontwikkelt hij zijn eigen visie. In talloze schetsen en tekeningen oefent hij zich, zowel in

stadsgezichten als figuurstukken.

Hij heeft een atelier gehuurd bij de Schenkweg, bij het 'Rijnspoor'- het huidige Centraal Station. Vaak zwerft hij door de stad, op zoek naar 'typen van figuren'. Hij bewondert de scènes uit het dagelijks leven, die de schilders van de Haagse School tot onderwerp nemen, maar zelf zoekt hij juist het wrange van het menselijk bestaan: arme mensen, die met moeite rond kunnen komen. 'Te scharrelen op werven, en in stegen en straten, en in de binnenhuizen, wachtkamers, kroegen zelfs, dat is geen prettig baantje, tenzij men artist zij,' schrijft hij aan zijn broer Theo. Zijn werk is echter onverkoopbaar en zijn financiële problemen zijn onoplosbaar. Wanneer Vincent in januari 1882 Sien ontmoet, trekt hij zich haar lot aan en hij biedt haar en haar dochtertje onderdak. Hij maakt veel tekeningen van Sien en haar familie. Tot september 1883 blijft Vincent in Den Haag, waar zijn artistieke ontwikkeling gunstig verloopt. Het samenleven en de zorg voor Sien valt hem zwaar en na lang wikken en wegen verlaat hij haar en vertrekt naar Drenthe. Deze tentoonstelling is zeer zeker uw aandacht waard. De entreprijzen zijn als volgt: de normale entree kost € 10,- p.p. (er geldt 2 euro toeslag). Met 65+ kaart betaalt men € 8,-. Museumjaarkaarthouders betalen € 2,- en met Ooievaarspas kost de entree € 4,-. Het adres van het Gemeentemuseum is Stadhouderslaan 41 te Den Haag.

de Culturele Commissie
Nini Jonker

Boekerijen

Bibliotheek Remonstrantica (alles van en over remonstranten)

Aanwinsten maart 2005:

- S. Vuyk, *Jacob Kantelaar: veelzijdig, verlicht verliezer 1759-1821* (2005)
- H.J. Siebrand e.a., *Werkgroep voor Moderne Theologie 70 jaar* (2004)
- S. Van Hennik-Mosselman, *Barnsteen: gedichten* (2000)

P. Slis

De Boekerij

"En geloof het of niet, Witmarsum is natuurlijk een wereldstad met internationale bekendheid.

Misschien is het in het buitenland nog wel bekender dan in Nederland. In zekere zin is het een bedevaartsoord. Menno Simons, de oprichter van de Doopsgezinde kerk en de Mennonieten, komt er vandaan en heel veel Amerikanen kwamen destijds met busladingen tegelijk naar Witmarsum. Zij wilden gewoon het kerkje zien en de plek waar Menno Simons gewoond heeft". Aldus CNV-voorzitter Doekle Terpstra (Witmarsum, 16 april 1956), in een gesprek met Rob van der Spek (perspectief maart 2005 nr 3 tijdschrift van de P.C.O.B.). In 'het leeshoekje' van de boekenkast vindt u het boekje *Gedoemd tot kwetsbaarheid*, auteur Geert Mak. Ik heb het met interesse en waardering in één adem gelezen.

Anneke Breevaart

Diverse berichten

Prediker 9

In de rubriek de Nieuwe Bijbel Vertaling roept Hildelies Balk vlak voor Pasen samen met Prediker op om enthousiast feest te vieren: Glashelder en poëtisch: Prediker 9.

Bladerend in mijn mooie bijbeltje in de nieuwe vertaling stuitte ik op een van mijn lievelingsboeken, Prediker. Ik las een deel dat ik kende als een zeer bemoedigende tekst: Prediker 9, De vreugde van het leven, en dan vooral 7-12: 'Dus eet je brood met vreugde, drink met een vrolijk hart je wijn. God ziet alles wat je doet allang met welbehagen aan. Nooit weet de mens wanneer zijn tijd gekomen is: zoals de vissen verraderlijk worden gevangen door de fuik en de vogels door de val, zo wordt de mens verrast door de verraderlijke tijd, wanneer die als een klapnet op hem valt.' Deze tekst spoort de mens aan om niet steeds God vóór te willen zijn met piekeren en om ook goede dingen met gratie te ontvangen. Tegelijk drukt hij de betrekkelijkheid van alle aardse streven goed uit. Dit alles komt in deze vertaling glashelder naar voren.

Ik nam eigenlijk als vanzelfsprekend aan dat de oude vertaling hier niet erg van zou afwijken; de betekenis was immers volkomen duidelijk? Maar tot mijn verbazing was de oude (NBG) tekst heel anders. Die was eigenlijk nogal duister en somber. De titel van Prediker 9 luidt hier: Allen treft eenzelfde lot. En neem nou de tekst over het zwoegen (Prediker 9:9). In de oude versie: 'Geniet het leven met de vrouw die jij liefhebt, al de dagen des ijdelens, die Hij u geeft onder de zon, al uw ijdele dagen, want dat is uw deel onder de

levenden en bij het zwoegen, waarmee jij u aftobt onder de zon.' Met al dat gepraat over ijdele dagen denk je al gauw: dat genieten mag ook weer niet teveel voorstellen! Gelukkig kende ik, net als de meeste mensen, deze tekst vooral uit de zondagse overdenkingen van predikanten, die er dan altijd bij zeiden: je moet dit opvatten als een aansporing tot levensvreugde hoor! Zo kwam de betekenis in je eigen hoofd toch nog goed. In de nieuwe vertaling is die tussenkomst van een predikant minder noodzakelijk. De vertalers hebben bijvoorbeeld uitgezocht dat het woord ijdel op te vatten is als leeg of vluchtig, of als het hele bestaan op aarde. Dus namen ze de moedige beslissing om het af en toe gewoon weg te laten. Zo wordt deze tekst in de nieuwe vertaling: 'Geniet van het leven met de vrouw die je bemint. Geniet op alle dagen van je leven, die God je heeft gegeven. Het bestaan is leeg en vluchtig en je zwoegt en zwoegt onder de zon, dus geniet op elke dag. Het is het loon dat God je heeft gegeven.' Bravo! Wat een mooie tekst. Ook in de herhaling van het woord Geniet aan het begin van de zin. Daardoor blijft het echt bijbels en dichtelijk. Het is ook taal van deze tijd in de beste zin van het woord. Het is authentiek en dicht bij de brontekst, iets wat ook echt bij onze tijd hoort (denk aan authentieke uitvoeringen van barokmuziek), maar het is daarin niet dogmatisch en star (zoals sommige uitvoeringen van Bach in de jaren tachtig, weet u nog?) Ik herken mijn soort mensen, dwz mijn generatie, mijn mentaliteit, overal in deze nieuwe vertaling. Nu dringt zich een idee aan mij op: spreekt uit die oude vertaling dan de geest van de jaren vijftig? Misschien wel. Genieten stond in

de jaren vijftig in Nederland niet in hoog aanzien. Ook was er toen, zo heb ik de indruk, hier en daar meer respect voor de zeventiende eeuwse Statenvertaling dan voor de Griekse en Hebreeuwse bronteksten. En waarom was dat eigenlijk zo? Enfin, hier zou ik nog fijn bladzijden lang over kunnen speculeren. Maar wat ik eigenlijk zeggen wil is dit: de nieuwe bijbelvertaling is op alle mogelijke manieren van deze tijd, en daarnaast is het ook een wonder van helderheid en poëzie.

Nelleke Kan

Natuur in de lente

Vorig jaar, op zondag 3 oktober 2004, stond onze kerkdienst in het teken van het gewas.

Dit als afsluiting van een periode van zorg voor de schepping, die liep van 1 september tot en met 4 oktober, de gedenkdag van Sint Franciscus van Assisi, beschermheilige van het milieu, met als thema 'Bewaar het water, het land en de lucht'. Op Europees niveau hebben de kerken al langer nagedacht over een Dag van de Schepping of een periode waarin speciale aandacht wordt gegeven aan de schepping. Zie voor gegevens hierover ADW no. 35 van 28 augustus 2004. In de jaren tachtig is uitgebreid aandacht besteed aan de 'Heelheid van de Schepping', om ons meer bewust te maken van de natuur en de zorg voor het milieu. De maanreizigers hebben vanuit de ruimte gezien hoe mooi, maar ook hoe kwetsbaar onze kleurige planeet aarde is. Dit denkbeeld van een Dag van de Schepping bracht mij op het idee om de natuur zelf van nabij

te bekijken. En daarvoor lijkt mij de lente het ideale jaargetijde. Kijk maar wat er allemaal te voorschijn komt.

De katjes en bloempjes van de hazelaar, de els, de iep, de populier, de wilg en de berk; met korte beschrijving, in volgorde van hun bloei.

De hazelaar, *Corylus*

Het stuifmeel van de mannelijke katjes wordt al heel vroeg, in februari-maart, voordat er blad aan de struik komt, door de wind verspreid en opgevangen door de stampers van de kleine rode vrouwelijke bloempjes, die vlakbij aan dezelfde struik zitten.

De mannelijke en vrouwelijke bloemen zitten dus aan dezelfde boom of struik, dat heet eenhuizig.

De els, *Alnus*

Ook hier vindt al vroeg, in maart, bestuiving door de wind plaats, van het stuifmeel naar de vrouwelijke katjes aan dezelfde struik. De els is dus ook eenhuizig. De vrouwelijke katjes verdrogen en blijven lang, als elzeproppen, aan de struik zitten.

De iep, *Ulmus*

Deze bloeit niet met katjes, maar heeft bloemen met meeldraden en stamper aan elke bloem; de iep is tweeslachtig en bloeit eind februari - maart. De vruchtjes verschijnen in kleine klwens, als nootjes die in een vleugeltje omlaag dwarrelen.

De populier, *Populus*

De mannelijke en vrouwelijke katjes zitten aan verschillende bomen; ze zijn dus tweehuizig. Ook hier bestuiving door de wind, in maart. De populier verliest de katjes daarna al snel. Dit jaar half januari al afgevallen rijpe katjes.

De wilg, *Salix*, inclusief de treurwilg

De bloei valt al in maart. De mannelijke katjes zijn eerst zijdeachtig wit; ze worden geel door de vorming van stuifmeel. De vrouwelijke katjes zitten aan een andere boom, de wilg is dus tweehuizig. Beide soorten katjes bevatten nectar; het stuifmeel en de stampers van de stampers zijn kleverig. Voor de bestuiving is de wilg daardoor afhankelijk van insecten: bijen, wespen, hommels.

De berk, *Betula*

De berk is eenhuizig, bloei in april - mei, bestuiving door de wind, de vrucht heeft twee vleugeltjes.

Een katje bestaat uit bloempjes met alleen mannelijke of alleen vrouwelijke voortplantingsorganen. Deze bloeiwijze is dus eenslachtig. De bestuiving van het stuifmeel naar de stampers van de vrouwelijke bloempjes gebeurt door de wind, of door insecten, zoals bij de wilg, voordat er blad aan de boom komt.

Dit is een keuze uit een groot aantal bloeiwijzen.

H.A.W. Buischool

Open huis ds Penner

Op zaterdag 23 april houd ik van 10.00 tot 16.00 uur een 'open huis' in mijn nieuwe woning aan het Teunisbloemplein 85.

Iedereen die zin heeft langs te komen, is van harte welkom. U hoeft niets mee te brengen behalve uw gezelligheid. Mocht u het niet op kunnen brengen met lege handen te komen, dan kunt u een bijdrage doen aan een door mij bepaald goed doel.

ds Lydia Penner
Bedankt

Iedereen die mij bezocht heeft en kaarten heeft gestuurd en bloemen voor mijn zestigste verjaardag wil ik heel hartelijk bedanken!

En in het bijzonder de mensen die zich door mijn dochters hebben laten uitnodigen bij te dragen aan het grote cadeau. Nu wilt u wel weten wat dat was denk ik. Mijn dochters vonden dat ik het 'land van mijn kinderjaren' maar eens moest bezoeken. Dat bevindt zich in Paraguay en Zuid-Brazilië, waar ik ben opgegroeid bij de Ruslandmennonieten. Wij kunnen nu nog niet beslissen wanneer we op reis gaan: waarschijnlijk gaan mijn man en jongste dochter mee. Ik voel mij toenemend verbonden met de beide gemeenten hier, en onze Margit heeft haar plaatsje gevonden als 'doopsgezinde jongere'. Ik hoop hier nog lang als gemeentelid en (voor een deel) als vrijgestelde inspiratie op te doen en door te geven!

Janna F. Postma

27 april Do-kerk gemeentemaaltijd met doperse kleinkunstenaar
Op woensdag 27 april willen we als Doopsgezinde Gemeente op luchtige wijze uiting geven aan ons gemeente-zijn.

Dat gebeurt in de vorm van een eenvoudige Agapè-achtige maaltijd, afgewisseld met liederen, voordrachten en muziek. Iedereen is welkom: leden, belangstellenden, vrienden, burens en kinderen.

Een aantal leden/bekenden is al benaderd om iets te doen. Maar daar hoeft het niet bij te blijven! Iedereen die een leuke, korte bijdrage wil leveren is daartoe van harte uitgenodigd. Een lied, een

stukje muziek, een gedicht of een mop, voor alles is ruimte ... mits niet langer dan 5 minuten. Een stichtelijke inhoud mag, maar hoeft niet.

Programma

Vanaf 18.15 is de zaal open voor een drankje. Om 19.00 uur zullen we gezamenlijk beginnen. Het streven is rond 21.15 de avond op gepaste wijze af te sluiten, waarna de avond op nog informelere wijze voortgezet kan worden.

Opgave

Voor de maaltijd willen we graag weten wie er komt. Dus graag allemaal opgeven, **vóór 22 april** bij Wim Loef, tel. 070-3605711 of via de intekenlijst in de kerk. Iedereen die een creatieve bijdrage wil leveren mag zich opgeven, **vóór 15 april**, bij Ina Beekhuis, tel. 070-3616194.

het voorbereidingscomité,
Menno Meihuizen

Bijeenkomst Hoeksteenerk 9 mei

Op maandagmiddag 9 mei a.s. organiseert de Remonstrantse Wijkcommissie Voorburg/Leidschendam tezamen met de Vereniging voor Vrijzinnig Godsdienstigen, een bijeenkomst in de gemeentenzaal van de Hoeksteenerk. Het onderwerp voor deze middag is 'Vrijzinnige Geloofsbeleving'.

De predikanten ds K. Bezemer en ds J.F. Goud zullen een korte inleiding houden.

De aanvang van de bijeenkomst is om 14.00 uur.

de wijkcommissie Voorburg/Leidschendam
Leni de Haas

Doopsgezinde Broederschap

Weekend rond het boek 'Eindelijk thuis' van Henri Nouwen

Eén van de meest succesvolle boeken van Henri Nouwen is ongetwijfeld *Eindelijk thuis, over Rembrandts schilderij 'De verloren zoon'*.

Aan de hand van fragmenten volgen we hem dit weekend in de zoektocht naar zelfvertrouwen, energie en geborgenheid. Daarbij spelen de personages uit de gelijkenis een belangrijke rol: wanneer ben ik in het leven de vergevende vader, de oudste zoon, de toeschouwer, het mensenkind dat thuiskomt.

Zo hopen we op het spoor te komen van de weg die leidt naar de Bron van alle liefde en zijn we getuige van Henri Nouwens worsteling om die weg naar binnen te vinden.

Henri Nouwen (1932-1996) was katholiek priester en professor aan verscheidene universiteiten in de U.S.A. In 1986 verliet hij Harvard en ging wonen in de Arkgemeenschap in Toronto, samen met geestelijk gehandicapten en hun assistenten.

Leiding: Renze Yetsenga, doopsgezind predikant, Groningen.

Data: vr 22 april 17.00 uur tot zondag 24 april 2005 16.00 uur.
Prijs: € 175,- p.p. (1-pers.kamer) of € 125,- p.p. (2-pers.kamer).
Informatie en/of reserveren bij: Buitengoed Fredeshiem, Eiderberg 2, 8346 KJ Steenwijk-De Bult, tel. 0521 535 100.

E-mail: info@fredeshiem.nl
Website: www.fredeshiem.nl

Nieuwe Cursus Doperse Theologie

Er is weer gelegenheid voor leden en belangstellenden aan een cursus Doperse Theologie mee te doen.

De cursus is een coproductie van het Doopsgezind Centrum voor Gemeenteopbouw en het Doopsgezind Seminarium. De vakken zijn Bijbelse theologie, geloofsleer en Doperse geschiedenis. Cees den Heyer, Gerke van Hiele en Piet Visser zijn de docenten. De cursus kost € 150,-. Daarbij zijn er de verblijfkosten in Mennorode en de kosten voor aan te schaffen literatuur.

De cursusdata zijn: 16-17 september 2005, 7-8 oktober 2005, 11-12 november 2005, 13-14 januari 2006, 10-11 februari 2006, 10-11 maart 2006. Wilt u zich aanmelden, vraag dan het aanmeldingsformulier en een beknopt overzicht van het studieprogramma bij het bureau van de ADS in Amsterdam, tel. 020 623 09 14, e-mail: ads@doopsgezind.nl

ds Lydia Penner

Zomerkampen voor jongeren

De plannen voor de zomerkampen van de Algemene Kampcommissie (AKC) zijn gereed.

In de Doopsgezinde kerk liggen er op het literatuurrek folders voor wie belangstelling heeft. De kampen zijn bedoeld voor kinderen en jongeren tussen 9 en 19 jaar. Op deze kampen, die een week duren, ontstaan vaak vriendschappen voor het leven. Er zijn kampen op Ameland, Terschelling, het onbewoonde

eiland in Jisp en de Friese wateren en in Giethoorn, Drente, en de AKC-

boerderij Menno's Plaets. Twee van de kampen zijn zeilkampen. Voor informatie en meer folders (met opgaveformulier) kunt u terecht bij de administratie AKC, De Praem 10, 9074 DL Hallum, tel. 0518 43 25 46.

ds Lydia Penner

Remonstrantse Broederschap

Rondreizend gezelschap van unitarische theologen uit Transsylvanië

In het kader van de studieweek van remonstrantse en unitarische theologen uit Transsylvanië, zijn in de week van 18-25 april 2005 vijf docenten en tien vooraanstaande predikanten op uitnodiging van het Remonstrants Convent in Nederland.

Wij vinden het van belang, ook voor de toekomst van de internationale vrijzinnigheid, elkaars theologie beter te leren kennen. Het ligt in de bedoeling dat in april 2006, vanuit de brede vrijzinnigheid zoals wij die hier in Nederland kennen, een tegenbezoek wordt gebracht. De bijeenkomsten en lezingen die in het land op verschillende locaties worden gehouden zijn open voor belangstellenden. Een unieke kans om kennis te maken met deze authentieke Europese vrijzinnigheid. De Unitarische kerk van Transsylvanië is gesticht in 1568. Zij legt vanouds de nadruk op de Eenheid (Unitas van God). Deelname aan de debatten, gesprekken en uitwisseling van ervaringen is een uitdaging om

opnieuw scherp te krijgen waarom wij remonstrant zijn. Wat verbindt ons en waarin verschillen wij in onze opvattingen?

Vanuit de Remonstrantse Broederschap worden lezingen gehouden door o.a. Marius van Leeuwen, Wibren van de Burg, Eric Cossee, Johan Goud en Heine Siebrand.

Locaties:

dinsdag 19 april: **Groningen**, historie - bijdrage van o.a. Eric Cosse

woensdag 20 april: **Amersfoort**, kerk zijn in deze tijd/ethiek, bijdragen van o.a. Greteke de Vries en Wibren v.d. Burg
donderdag 21 april: **Nieuwkoop**, actuele geloofsdiscussie. Bijdrage van o.a. Johan Goud
vrijdag 22 april: **Leiden**,

systematische theologie. Marius van Leeuwen: Christologie. Heine Siebrand: moderne theologie
zaterdag 23 april: Kerkendag in **Zwolle**

zondag 24 april: Naar de kerk in de plaatsen van de gastgezinnen. Centrale afsluiting in de Geertekerkerk, in **Utrecht**
maandag 25 april: Vertrek.
Steeds is er een boeiend tegenverhaal/lezing van de kant van de Unitarische theologen. Het volledige programma is op te vragen bij g.a.devries@planet.nl

ds Johan Goud

Personalia

Doopsgezinde Gemeente

Aan de Doopsgezinde Gemeente ontvielen door overlijden:
de heer J.W. Smit
mevrouw J.H. Huisman-

van Berkum

Ingeschreven als lid door doop:
mevrouw R.P. van Genuchten

Remonstrantse Gemeente

Aan de Remonstrantse Gemeente
ontvielen door overlijden:
mevrouw C. Brethouwer
mevrouw M.J.E. van der Eb
mevrouw G. Jordaan-van Hasselt
de heer J.L. van Wermeskerken

Rondom de zondag

Geboortedankzegging

**Op 10 april, als er kinderdienst
is in de Doopsgezinde kerk,
wordt er een
geboortedankzegging
gehouden.**

Hiervoor is al gemeld Laurens
Meihuizen, zoon van Menno
Meihuizen en Alinda Bosch. De
ouders zullen ook een bijdrage
hebben in de dienst. Allen zijn van
harte welkom deze vreugdevolle
dienst bij te wonen. Er is opvang
en programma voor kinderen van
0-12 jaar.

ds Lydia Penner

Zondagmiddaguitje

24 april 2005

Zondagmiddag 24 april gaat het
zondagmiddaguitje naar het
Museum Meermanno om de
tentoonstelling te bekijken
'Marokko door Nederlandse ogen
1605-2005', adres
Prinsessegracht 30 te Den Haag.
Wij vertrekken om 12.00 uur uit
de Doopsgezinde kerk.

Coos Wentholt

Agenda Doopsgezinde Gemeente

Algemeen

* wo 27 april maaltijd met klein-
kunst

ds L. Penner

* di 5 april 20.00 uur
Gesprekskring jonge volwassenen,
Van Beuningenstraat 8b, tel. 355
70 06. Onderwerp: Tien Geboden
* wo 6 april 20.00 uur Do-kerk:
Bijbelkring algemeen. Onderwerp:
Lucas-evangelie
* di 12 april 14.30 uur
Gesprekskring Leidschendam,
Eksterlaan 24, tel. 327 74 40.
Onderwerp: *Van dopers zaaigoed*
* woensdag 20 april 10.00 uur
Re-kerk: Bijbelkring West.
Onderwerp: Lucas-evangelie
* vr 22 april 19.30 ur Do-kerk:
Gespreksgroep 12+. Onderwerp:
Handelingen

N.B. De bijbelkringen
Benoordenhout, Bezuidenhout en
Voorburg wisselen vaak van dag
en plaats. Bel voor inlichtingen:
Benoordenhout: Anky Stork, tel.
324 12 16; Bezuidenhout: Riet
Penning, tel. 385 14 91;
Voorburg: Gonneke Wittermans,
tel. 3865236.

Agenda Remonstrantse Gemeente

Algemeen

* zo 3 april (vanaf 12.00 uur)
'Spiritualiteit en cultuur', viering
van tien jaar Uytendogaertwerk,
met o.a. Marjoleine de Vos
* di 19 april, 's middags en 's
avonds, Kring 'Wat geloven wij
eigenlijk? (1) o.l.v. ds Esveld

Uytendogaert

* za 2 april 10.30 uur Sacred
Dance
* zo 3 april 10.30 uur Dienst van
woord, beeld en klank: Van Gogh
in Den Haag

* zo 3 april 12.00-14.00 uur
Viering van 10 jaar Uytendogaert met muziek, sprekers (o.a. Marjoleine de Vos) etc.

* ma 4 april 20.00 uur Filosofie: Waarachtigheid (5). Lezing door prof.dr Hans Alma over 'Zelfarticulatie en erkenning'

* di 5 april 10.30 uur
Zenmeditatie o.l.v. ds G. Duinker

* wo 6 april 20.00 uur 'Wij geloven - wat geloven wij?', debat tussen prof.dr Th. M. Van Leeuwen en prof.dr G.C. den Hertog

* di 12 april 20.00 uur 'Op zoek naar jezelf', brieven uit de gevangenis (1), dr Goud en drs R. Schreuder

* za 16 april 10.30 uur Sacred Dance

* di 19 april 10.30 uur
Zenmeditatie o.l.v. ds Duinker

* di 26 april 20.00 uur 'Op zoek naar jezelf': Ety Hillesum (2)

* ma 2 mei 20.00 uur Filosofie: Waarachtigheid (6), n.a.v. een tekst van Hanna Arendt

* di 3 mei 20.00 uur 'Op zoek naar jezelf': Vaclav Havel (3)

ds R.H. Esveld

* ma 11 april 10.30 uur Gesprekskring belijdenis t.h.v. mw Goedhart, Hoefbladlaan 43. Onderwerp: *Wij geloven - wat geloven wij?* Hfdst. 3 'Over God'

* ma 11 april 20.00 uur Re-kerk: Oriëntatiecursus Bijbel voor rand- en buitenkerkelijken

* ma 25 april 14.30 uur Gesprekskring Vogelwijk II t.h.v. mw Ketelaar, Rusthoekstraat 9. Onderwerp: *Wij geloven - wat geloven wij?* Boek en werkschrift hfdst. 3 'Over God'

* di 26 april 14.30 uur Re-kerk: Leeskring West. Onderwerp: *Wij geloven - wat geloven wij?* Boek en werkschrift hfdst. 4 'Beeltenis van Gods heilig wezen'

ds J.F. Goud

* wo 6 april 14.00 uur Hoeksteenkerk, Voorburg: Poëziekring

(3)

* wo 13 april 20.15 uur
Gesprekskring Den Haag Oost-Voorburg, t.h.v. Bernard en Astrid Dam-Kortenbach, Kon. Marialaan 187 (tel. 385 90 44). Thema: *Wij geloven - wat geloven wij?*, hfdst. 5

* ma 18 april 20.00 uur
Valkenboskring, t.h.v. Van Laar, Ranonkelstraat 221 (tel. 365 49 71). Thema: *Wij geloven - wat geloven wij?*, hfdst. 4

* di 19 april 14.15 uur Hoeksteenkerk Voorburg: Middagkring Voorburg. Thema: Leo Fijen, Hoe word ik gelukkig, hfdst. 9, o.l.v. ds Bezemer

* di 19 april 20.15 uur
Gesprekskring Benoordenhout I, t.h.v. fam. Huitema, van Tedingerbrouckstraat 24 (tel. 324 65 20). Thema; *Wij geloven - wat geloven wij?*, hfdst. 4

* wo 20 april 14.00 uur Hoeksteenkerk Voorburg: Poëziekring (4)

* wo 20 april 20.15 uur
Gesprekskring Benoordenhout II, t.h.v. fam. Van Beuningen, Mauvestraat 52 (tel. 324 68 11). Thema: *Wij geloven - wat geloven wij?*, hfdst. 4

* vr 29 april 14.30 uur DoRe-gesprekskring, o.l.v. ds Penner, t.h.v. mw J. Piso, H. Ravesteynplein 82, tel. 399 14 06. Onderwerp: 'Aan-geraakt', hfdst. 10.

Agenda DoRe

* vr 8 april 14.30 uur DoRe-gesprekskring, o.l.v. ds Penner t.h.v. mw J. Vissinga, Sparrelaan 30, tel. 399 60 23. Onderwerp: 'Aangerakt' hfdst. 9

* ma 18 april 10.00 uur Re-kerk: DoRe-wijkbijeenkomst Bomen- en Bloemenbuurt en Vogelwijk. Thema: 'Geloofwaardigheid van een geloofsbelijdenis'.

* di 26 april 20.00 uur DoRe-wijkbijeenkomst Bomen- en Bloemenbuurt en Vogelwijk, t.h.v. fam. De Quant, Papegaailaan 23. Thema: 'Geloofwaardigheid van een geloofsbelijdenis'.